

Обереги духовності

Незнищеність (Немирівка)

Напередодні настання знаменного для України 1991 року парафіяни села Немирівки вивершили Свято-Покровський храм – на місці зруйнованого. Розташований він у досить гарному місці, біля заплави річки Слонівки, звіддала привертає увагу високими зводами і вкритими жерстю главками, що виблискують на сонці. Впадають у вічі й майстерно виконані мозаїчні картини на біблійні теми. Відчувається, що люди вклали в будівлю і чималі кошти, і весь свій душевний порив та майстровий хист.

Як мені розповідали, перший храм у цьому селі з'явився ще напередодні Першої світової війни. Але бої між російськими і австрійськими військами, що точилися при кордоні Російської імперії, тобто поряд із Немирівкою, пізніше сутячки різних політичних сил, які тут відбувалися, позначилися на долі церкви: внаслідок вибухів снарядів були пошкоджені стіни. А одного разу спалахнула пожежа, яка остаточно зруйнувала храм. Про ті вже досить далекі часи нагадує дбайливо впорядкована могила «всім полеглим у 1914 – 1919 роках». Їх хоронили, зрозуміло, ще при тій, згорілій церкві. Тут покояться як бійці царської армії, так і воїни Української Народної Республіки. До речі, ще одна могила воїнів УНР збереглася в сусідньому селі Батькові, цієї ж Немирівської сільради. Коли за Польщі тут, на старому цвинтарі біля мальовничого ставу (про який залишив теплий спогад Улас Самчук), освячували хрест і відправляли панахиди при великому зібранні народу, мусили з метою конспірації підкреслювати: йдеться всього лиш про солдатів Першої світової війни.

Вдруге церкву в Немирівці вивершили в 1923 році. Польський режим, підтримуючи католицизм як панівну релігію, досить лояльно ставився до православних храмів на Волині. Принаймні не зрівняти тих часів із періодом свавілля комуністичних чиновників, яке набуло небувалих масштабів особливо в 60 – 70-і роки.

Церкву в Немирівці закрили в 1961 році, а розвалили вже під кінець «епохи застою», в 1981-му. Звичайно, селяни добре пам'ятають войовничих атеїстів, на чий совісті такі акти вандалізму. І від кого тоді в районі щось-таки залежало, – теж пам'ятають. Гли-

бокої ночі, остерігаючись людського гніву, збиралися блюзніри й святотатці – щоб утвердити свою всевладність ще й безкарним руйнуванням церков. Одні слухняно й покійно виконували безглузді накази, інші, проявляючи запопадливість, відзначалися ентузіазмом і наполегливістю. Називали мені в селі прізвища. Деяких руйнівників забрала передчасна смерть, деякі роблять вигляд, що вони ні при чому, мовляв, «діяла система». Що ж, як мовиться, Бог їм суддя. Хочу тільки підкреслити: жителі села, в тому числі тодішні його керівники, до цієї ганебної акції причетними не були. У недалекі часи все вирішувалося, започатковувалося, ясна річ, у «верхах». Нерозумні рішення містили вимоги, вказувалися строки виконання. І виконавці знаходилися. З боязні за службове становище, за партійність, адже партквиток водночас могли забрати, зруйнувавши долю. Але, очевидно, нерідко протовплювалися наперед виконавці і з суто нікчемного бажання вислужитися, просунулися на хистких щаблях кар'єри.

Парафіяни Немирівки не зневірилися, вони надіялися на зміни. Не були втрачені дорогі реліквії: ікона Діви Марії, напрестольний хрест, дві металеві хоругви, дарохранительниця, ручний хрест, світильник... Відбудовувати, вимуровувати церкву довелося, що називається, з нуля. Не шкодували сил умілі майстри. Неабияк допомогло правління тодішнього колгоспу.

Трудова заповзятливість не могла не викликати подиву, адже парафія складається з віруючих лише одного села (у Батькові своя церква, в Гаях-Лев'ятинських тоді вже споруджувалася). Та люди здолали всі проблеми, бо потреба духовності виявилася величезним мобілізуючим фактором. Досі згадують селяни, в яке свято вилилося відкриття храму. Приїздив архієпископ Рівненський та Острозький. Спільно з пасторами сусідніх парафій він провів церемонію освячення престолу й самої церкви, взяв участь у літургії і молебні з хресним ходом. День був сонячний і морозний, здавалося, сама природа старалася додати торжеству неповторності, щоб залишилося воно в пам'яті на довгі літа. Не вдалося атеїстам досягти своїх руйнівницьких цілей. Відроджений храм – мов вічний докір їм. Хто нині їде паломницькою автотрасою з Радивилова на Почаїв, неодмінно звертає увагу на цю церкву за річкою, що видніється у центрі Немирівки і виблискує надовкруг своїми високими куполами.

Ящук В. Незнищеність (Немирівка): Обереги духовності. – Ящук В. Радивилів у перегуках віків, - Броди: Просвіта, 2014. – с. 146.